

De Vriendenkring

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Website: www.Quakers.nu; 90e jaargang nr.6, juni 2019.

Groepsfoto Algemene Vergadering Nederlandse Quakers

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs:

Nederland

€30,00 per jaar

Europa en Wereldwijd

€45,00 per jaar

Email abonnement (PDF)

€5,00 per jaar

Deze Vriendenkring is gedrukt op milieuvriendelijk papier met deze drie certificaten

Helaas hebben we per 1 jan. 2019 de abonnementsprijs moeten verhogen.

Bankrekening: (IBAN) **NL65 TRIO 0212 3772 64** t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden Quakers te Amsterdam met vermelding van 'Abonnement De Vriendenkring'. Voor buitenland: (BIC) TRIONL2U

Nieuwe abonnees, adreswijzigingen en betalingen email:

vriendenkringredactie@gmail.com

Redactieleden:

Eindredactie:
Zwolle,

Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016 LM,
tel. 038-4608461/06-40030923.

Email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Schrijver:

Hylkia Nieuwerth

Redactielid/leden:

vacatures

Correctie:

Hylkia Nieuwerth en Frieda Oudakker

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15^e van iedere maand! (Tenzij anders afgesproken).

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt.

Bezoek daarom geregeld de Quaker website:

www.Quakers.nu (je wordt doorgeschakeld naar het blog waar ook de Vriendenkringen staan)

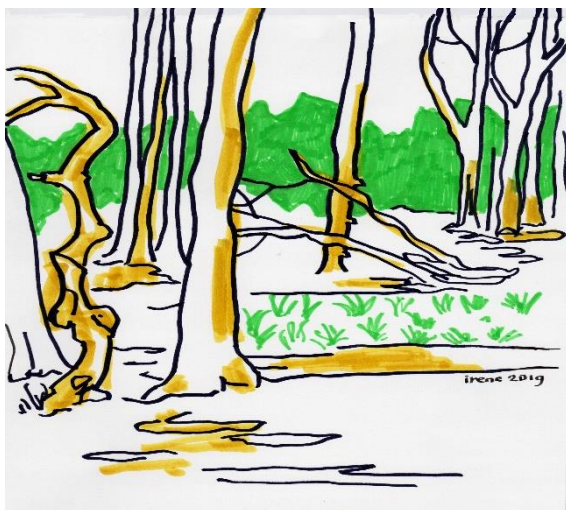
De Nederlandse Quakers hebben twee Facebookaccounts:

Quakers Nederlandse Jaarvergadering (openbaar)

Nederlandse Jaarvergadering (besloten, wil je lid worden mail dan naar de redactie: vriendenkringredactie@gmail.com)

In dit nummer:

Van de redactie.....	4
Gedicht, naar aanleiding van psalm 139	5
Zendbrief Alg. Vergadering.....	6
Gedicht als reactie op raadgeving 21 vriendschappen	8
Quakers zijn nu	9
Foto's van de Algemene Vergadering.....	14
Online Wijdingsdienst van Woodbrooke	15
Van concern tot realiteit,.....	16
Mijn eigen Bijbel schrijven?	19
Eenvoudig taal voor Quakers	20
Mens en aarde	21
Europees verkiezingsjaar 2019 beleefd in Brussel.....	24
A gift of rivers	27
Reiny Struik.	29
Wat geloven quakers?	34
Leven in een vreemd land	36
De hof van vrede	40
Waarom dit symposium?.....	43
Dat van God in de ander.....	44
Witte Magie.....	44
Handen en Voeten: Calais.....	45
Vrienden in het hele land	46
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?	47
Impressies van de Algemene Vergadering.....	48

*Het bos bij de Bosbeek
waar de Alg. Ver. was.*

Van de redactie

Wat is het toch bijzonder als er zo veel Quakers bij elkaar komen! Mijn vorige redactioneel ging vooral over samenwerking en verzoening. Daar hebben Quakers door de eeuwen heen altijd hard aan gewerkt. Mensen met tegengestelde belangen en meningen bij elkaar te brengen, dat helpt. Beide partijen kunnen naar elkaar luisteren en inzien dat er altijd gezamenlijke belangen zijn. Het fundament van wat Quakers geloven en beleven is dat er iets van God in ieder mens zit. Dat kwam ook op deze Algemene Vergadering (AV) naar boven, wat mij ontroerde. Waar mensen (zelfs Quakers) samen werken komen tegenstellingen aan het licht. Dat is misschien wel juist voor ons Quakers heel belangrijk dat we willen leren luisteren en inleven. Dat van God in de ander ontdekken. Dat kan wel eens diep graven zijn, ook bij mijzelf. Het is belangrijk om te herkennen dat gedachten over mezelf en over de ander soms negatief zijn. We hebben tijdens deze AV de pijn die verschillende Vrienden hebben opgelopen erkend. Er is veel aandacht voor geweest. In de groep en van mens tot mens is er echte vriendschap getoond. Ik ben daar heel blij mee. Het is mij duidelijk dat we nog heel wat te leren hebben. Emotionele arbeid, accepteren, respecteren en tenslotte vergeven is echt hard werken! Nieuwe mensen kunnen dan voelen dat we echt als Vrienden met elkaar omgaan, ook door de pijn heen.

Een heel ander werk dat we te doen hebben is om de taal die we spreken ook voor een grotere groep mensen begrijpelijker te maken. Ik heb een analyse van enkele stukken van de vorige Vriendenkring laten doen. Dit bracht aan het licht dat maar een klein deel (15%) van de Nederlanders deze artikelen kan lezen en begrijpen. Daar ben ik wel van geschrokken! In dit redactioneel probeer ik dus ook om korte zinnen te schrijven. Bovendien doe ik mijn best om actieve werkwoorden te gebruiken en geen lijdende zinnen met 'worden'. Dit geldt niet alleen voor de Vriendenkring maar nog meer voor de nieuwe website. Laten we hieraan denken als we een berichtje schrijven om in de krant te zetten wanneer we onze bijeenkomsten bekend maken. Als er een nieuwe bezoeker komt in de stilte bijeenkomst, wat zeg je tegen zo iemand? Wat voor vragen stel je? Hoe goed leef je je in hoe de ander zich voelt, wat de ander beleeft? Wat voor woorden gebruik je? Wat leg je uit? Hoe sluit je aan bij de wereld van de ander?

Hoe zou het zijn als elk van ons drie mensen zou vragen: wat beleef jij als het stil is? Wellicht zou het gesprek zo maar op de Quakers kunnen komen.... Misschien ook niet.... Maar we zouden elkaar beter begrijpen. We zouden ons meer kunnen verbinden met mensen om ons heen ook al blijft misschien iedereen bij de groep waar hij/zij zich thuis voelt.

Sytse Tjallingii

Gedicht, naar aanleiding van psalm 139

Marlies (soms niet, soms even, soms wel), mei 2019

*Onderweg
Bovenweg
Zijweg
Achterweg
Voorweg*

*Jij God bent op al mijn wegen
Achter mij als steun in mijn rug
Naast mij als gelijke op mijn weg
Voor mij als een lamp voor mijn voeten
Boven mij als mijn spirituele gids*

*Op al mijn wegen
Ben je er
Jij God
Onnoembare
Grond onder mijn voeten*

Deze zendbrief is mede opgesteld door Emiel Westra, 10 jaar. Samen met de andere aanwezige kinderen beleeft hij veel plezier aan het kleien, het trampoline springen en schaken. Af en toe een korte aanwezigheid bij de volwassenen brengt hen op de hoogte van de gebruiken en inzichten van Quakers. Gedurende de avond verzorgden de kinderen de drankjesbar en het kampvuur. De opbrengsten van de verkooptafel gaan dit jaar naar de ondersteuning van vluchtelingen in Calais, Frankrijk, waarbij Quakers in Nederland zich erg betrokken voelen en naar het Am'ary Play Centre bij Ramallah.

Het doorgaande werk aan de publicatie Quaker Geloven en Werken kende soms moeizame periodes. Maar nu, nadat het werk bijna gedaan is, en we toewerken naar onze eerste publicatie, realiseren we ons dat het “betere soms de vijand is van het goede”. Als oplossing hiervoor noemen we de gedrukte versie een tijdsgebonden document, en er komt een website versie die een levend document is, dat we voortdurend kunnen blijven verrijken.

Via onze EMES vertegenwoordiger hoorden we de rapportage over het Am'ary Play Centre bij Ramallah dat nu een moeilijke tijd doormaakt. Dit is al vele jaren een concern van de Nederlandse Jaarvergadering, dat we blijven ondersteunen.

Een ander langdurig concern van ons is QCEA (Quaker Centre for European Affairs) dat al 40 jaar zijn diensten, o.a. stille diplomatie en vredesopvoeding, aanbiedt aan de instellingen van de Europese gemeenschap.

Tezamen met het Nederlands Quakerhulpfonds geeft onze kleine Jaarvergadering op deze wijze vorm aan onze betrokkenheid bij de wereld om ons heen.

We hebben gemerkt hoe belangrijk het is om op een Quakerwijze met onze conflicten om te gaan en hoe we elkaar kunnen ondersteunen in de emoties die dat kan oproepen. Daarin hebben we ons zeer verbonden gevoeld met elkaar.

Wij zenden onze liefdevolle groeten aan alle Vrienden overal ter wereld.

In Vriendschap
Marlies Tjallingii, schrijver

Gedicht als reactie op raadgeving 21 vriendschappen

Raadgeving 21.

Koester jij je vriendschappen en werk je eraan ze te doen groeien zodat ze zich kunnen ontwikkelen in diepte, begrip en wederzijds respect?

In hechte relaties lopen we weliswaar de kans dat we gekwetst worden, maar we kunnen er ook grote vreugde uit putten. Zowel groot geluk als diepe pijn kan ons openen voor de werking van de Geest.

Door Inge Herrebout

O, als ik eens geen vVrienden had
Wat een ellende ware dat
Ik heb ze nodig als dagelijks brood,
Zonder hen was ik in heel grote nood.

Mijn piekeren en soms mijn verdriet,
Zonder hen verdraag ik het niet.
Ik kan met hen praten, wel urenlang
En daarna ben ik veel minder bang.

Maar ook mijn momenten van uiterst geluk
Dan kunnen de gesprekken niet meer stuk.
Over kinderen, kleinkinderen, noem het maar op
Over al wat me blij maakt, helemaal top!

En dan, en vooral, mijn vriendschap met God
Die gaat hopelijk never, never, kapot.
Zij/hij is op de achtergrond altijd aanwezig,
Al ben ik met veel andere dingen bezig.

Hij/zij is waarlijk de grond van mijn bestaan,
Zonder deze zouden veel dingen anders gaan.
Dus, zondags meeting op de Stadhouderslaan
Om na afloop geïnspireerd weer de wereld in te gaan.

Quakers zijn nu

Verslag van de Algemene Vergadering 2019.

Door Els Ramaker

Voor leden van de Voorbereidingscommissie van de Algemene Vergadering begon de middag al rond 14 uur op vrijdag. Er moeten altijd veel tafels en stoelen worden versjouwd, naamkaartjes op alfabet worden klaargelegd, kamer indeling erbij, bloemen neergezet en misschien nog wel meer.

Tegen 16 uur, kwamen de eerste Vrienden binnen. Op die tijd is het zingen gepland. Heerlijk was het om samen prachtige liederen te zingen, soms meerstemming.

Omdat er, naast de zakenvergadering, geen thema was gepland, waren er nog meer zangmomenten in het weekend. Dat was fijn en wat mij betreft is dat volgend jaar weer zo.

Onderwijl druppelden de deelnemende Vrienden binnen en rond 17.30 uur werd de soep gebracht. Karen, onze cateraar, kan goed koken!

Om 19 uur begon de wijdingsdienst voor zaken. Marlies heette iedereen welkom, speciaal onze gasten uit Duitsland, Engeland, Ierland en Noorwegen. Overleden Vrienden werden gememoreerd en 4 nieuwe Vrienden werden welkom geheten.

Zingen op vrijdagmiddag

Voor het avondprogramma had Erik een heel mooi spel bedacht. Hij had speelborden gemaakt en boekjes met spelregels, pionnen erbij en een dobbelsteen. De bedoeling was dat groepjes van rond de 5 personen dit spel speelden door een route te lopen waar onderweg diverse soorten vragen gesteld werden op het gebied van allerlei Quakerzaken. De deelnemers speelden dit enthousiast en vonden de gegeven tijd te kort! Gelukkig kregen de maandvergaderingen ieder een spel mee om “thuis” nogmaals te spelen. Bedankt Erik!

Na een mooi epiloogverhaal van Jannie, werd de wonderbar geopend en zaterdagavond werd het kampvuur aangestoken.

Na Tai Chi, o.l.v. Marlies, en het ontbijt, werd op zaterdagmorgen de zakenvergadering vervolgd. Na de koffie hield Jan de Winter een lezing waarom onze organisatie is zoals hij is, gezien vanuit historisch en Bijbels perspectief. 's Middags werden de zaken vervolgd. Er was tussendoor ruimte voor concerns. Bij het verslag van de Commissie Quaker Geloven en Werken werd een al langer durende onvrede over de gang van zaken rond dit boek te berde gebracht. Er werden dingen openlijk uitgesproken naar elkaar over de gang van zaken. Het was heel bijzonder hoe dit verliep. De pijn van een paar Vrienden werd benoemd en begrepen, er was inzicht! Dit proces stond geheel onder Goddelijke leiding, naar mijn idee. Een illustratie van Quaker zijn nu.

Na de warme avondmaaltijd was er "Open ruimte". De invulling hiervan was vrij en werd hoofdzakelijk muzikaal ingevuld. Ik ben vroeg naar bed gegaan en heb niet alles meegemaakt.

De volgende morgen werd, na de vroege vogelwandeling, het ontbijt en samen zingen, de wijdingsdienst gehouden. Later in het begin van de middag gingen we door met de zakenvergadering. Gedurende het weekend werd tijdens de zakenvergadering nu en dan een zendbrief van een Jaarvergadering elders in de wereld door een Vriend voorgelezen.

Verder verliep de zondag zoals altijd: Stille Samenkomst, groepsfoto, lunch, vervolg zakenvergadering. Aan het eind van de Stille Samenkomst was de eerste lezing van de zendbrief en in het laatste stuk van de zakenvergadering werd, na wat aanpassingen, de zendbrief vastgesteld.

Dankzij de fulltime inzet van Margo en Mieke verliep alles wat de keuken betreft uitstekend. Het mooie weer en de begeleiders van de kinderen, Laura, Esther en Leanne, zorgden ervoor dat ook de kinderen zich prima vermaakten.

Er waren 62 deelnemers, waarvan 6 kinderen.

muzikale invulling

Een impressie. Van de Algemene Vergadering

Door Irene Peters (zie ook de aquarel op de achterkant)

Het leek wel, alsof alles samenwerkte, om te komen tot ons thema:

Hoe gaan wij als Quakers met elkaar om? Het begon voor mij al met de reis er naar toe. Omringd door al die verschillende kleuren groen van het bos, waar we doorheen reden, met dan op een zonnige open plek een ruiters met een paard, dat op zijn gemak stond te grazen.

Licht! Gedurende het hele weekend heb ik veel Licht ervaren en niet alleen vanwege het mooie weer. Dat ook, maar ik doel natuurlijk op het innerlijke, zo je wilt inwaartse Licht.

Dat voor mij zeker tot uiting kwam via het vele gezamenlijke zingen. Moesten we vaker doen! Muziek, zingen, is zoveel meer dan fijn, mooi, of minder mooi—een vorm van expressie en zeker ook een bindmiddel tussen mensen. Het is vooral ook energie, zoals alles tot energie terug te brengen is. Een energie, waar je enerzijds toch behoedzaam mee om zou moeten gaan, maar die ook enorm veel vreugde kan schenken; die ook nog eens therapeutisch kan werken, bijvoorbeeld voor verlegen mensen.

Licht!

Dat heb ik ook ervaren in het verhaal van Jannie, over die mooie tuin, waarvan de symboliek voor mij heel herkenbaar was, vergelijkbaar met een verhaal van mezelf over een schat op de bodem van de zee. En de storm raast er overheen en de schat wordt vergeten---totdat de wind blijft liggen---en de schat is er nog steeds. De schat is het innerlijk Licht. Het is er, altijd---maar we moeten het steeds weer ontdekken. Terwijl de Schaduw op de loer ligt. Maar die heeft ook een functie. Ik vind het jammer, dat ik niet meer de energie had, om aan het spel van Eric mee te doen, want het schijnt nogal bijzonder geweest te zijn. We kwamen er geregeld op terug.

Licht heb ik ook ervaren in het aandeel van de kinderen. Er kwam een Bijbeltekst bij me naar boven, waar Jezus iets zei van "Zo gij niet wordt als de kinderen...", en daarmee wordt zeker geen kinderachtigheid bedoeld, maar het duidt eerder op het ervaren van verwondering, onbevangingheid. Ik genoot

van het gezicht van Emiel, 10 jaar, die mocht meeschrijven aan de Zendbrief. Ik zag iets (maar dat is mijn interpretatie) in het spel van de kinderen; een lange lego-sliert was gebouwd, dwars door de zaal heen. Later was er van lego een fort gebouwd.

‘Is dat een grens?’ (waar je overheen kan stappen...)

‘Nee, een trein’ (ja, je kan het leven zien als een reis...)

In het bos hadden de kinderen van takken een prachtige hut gebouwd, in de vorm van een soort van wigwam.

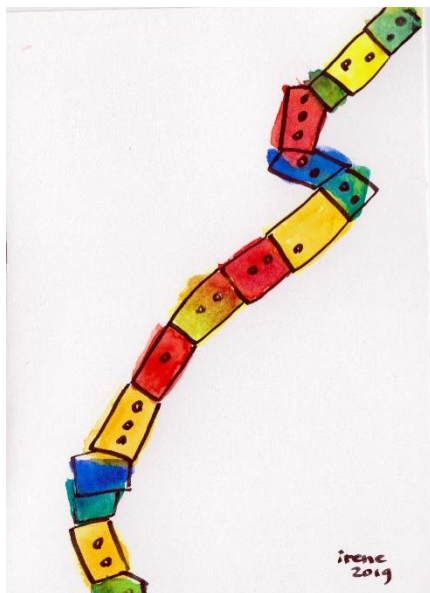
Dit brengt ons bij het Am’ary Playcentre, waar het momenteel niet zo goed gaat, maar ze komen er wel weer bovenop.

Geld kunnen ze nu goed gebruiken. Zo belanden we bij de verkooftafel.

De opbrengst is bestemd voor het keuken-project voor de vluchtelingen in Calais. Het kamp is weliswaar ontruimd, maar er zitten nog zo’n 1000 vluchtelingen en ze blijven ook komen. Ze zitten in een uitzichtloze situatie. Ze willen geen asielpcedure in Frankrijk omdat je dan geen ander land meer in mag. Ze willen allemaal graag naar Engeland (vaak is daar familie en meer kans op werk) maar dat is erg moeilijk. (zie ook het artikel *Handen en Voeten over Calais* van Wils ’t Hart, red.)

Licht.

De Open Ruimte, van Peter van Leeuwen, geïnspireerd door Findhorn, was een

vondst. Met verschillende bijdragen, ook van mezelf. Dat leidde weer tot het in twee kringen opstellen van de stoelen voor de meeting, wat door mij als zeer prettig werd ervaren. Er waren niet veel buitenlandse gasten, wat ik jammer vond, maar Tony Weeks was er wel, zoals ieder jaar. En tot mijn grote verrassing.... Harky en Annelies Klinefelter, mede namens de Doopsgezinden en hun project Wereldwerk. Annelies was naar de vluchtelingen op Lesbos geweest. Toen kwam de verbeterde versie van het Groene Boek ter sprake. Hier bleek

een nog niet uitgesproken en dus broeiend conflict te bestaan. Tijdens de A.V. is dat heel mooi opgelost. Zo gaan wij Quakers met elkaar om...zo zou het moeten.

Welnu, oefening baart kunst. Peter zei nog zo mooi: "De enige, die je pijn kan doen, ben je zelf". Een uitspraak van Byron Katie.

Nog even iets over de Vredescommissie. Die is opgeheven. Lucas vond dat juist goed. We zijn plaatselijk al met zoveel vredesprojecten bezig., via allerlei organisaties. "Zo komt er meer ruimte voor individuele projecten".

Licht.

"Be still and know that I am God" Dit zongen we heel zachtjes na het verhaal van Jannie.

Laten we dat met ons meedragen.

Foto's van de Algemene Vergadering

Online Wijdingsdienst van Woodbrooke

**Doe mee met een online meeting van 20 minuten
elke woensdag en vrijdag via:**

<https://www.woodbrooke.org.uk/about/online-mfwd/>

Wanneer? Elke woensdag om 09:30 (BST) (10.30 Ned. Tijd)
en elke vrijdag om 13:00 (BST) (14.00 Ned. Tijd).

Waar? Je kunt een paar minuten voor het begin van elke online wijdingsdienst deelnemen aan onze online vergaderruimte: [Meeting for Worship](#)

Waarom? Ons experiment met deze online wijdingsdienst heeft ons laten zien dat zelfs eenvoudige technologieën meer kunnen bieden dan alleen een oppervlakkige manier van contact. Ze kunnen een ruimte bieden waar een authenticiteit gevoel van aanwezigheid en verbinding met andere Quakers die de stille zoeken kan worden gezocht en gevonden.

Hoe werkt het?

We gebruiken Adobe Connect om onze vergaderingen te houden. Je hoeft niets te downloaden, volg gewoon een link. Af en toe krijg je de mogelijkheid om een kleine applicatie te downloaden om uw connectiviteit te verbeteren. Dit wordt wel aanbevolen, maar het is absoluut niet nodig. Als je eenmaal in de kamer bent, krijg je de mogelijkheid om je webcam en microfoon te gebruiken. Er zal een chatbox zijn om berichten naar de meeting te typen en bediening aan te bieden.

Hoe haal ik het beste uit mijn ervaring met de online wijdingsdienst?

We hebben ontdekt dat deelnemers aan de wijdingsdienst zich meer verbonden voelen als ze elkaar kunnen zien en horen. Daarom nodigen wij je uit om je webcam aan te zetten. We vragen je ook om de chatbox te gebruiken waar je dan ook in de wereld bevindt. Het wordt dan vaak een echt internationale wijdingsdienst.

Alle aanwezigen hebben audiorechten zodat ze op elk moment kunnen spreken. Houd er rekening mee dat dit enkele problemen kan veroorzaken. Er zullen achtergrondgeluiden zijn. Als je dit weet, leidt het minder af. Natuurlijk kunnen individuele aanwezigen ervoor kiezen om hun audio uit te schakelen als ze je ervoor kiezen om hun audio uit te schakelen. Je moet er wel voor zorgen dat jouw microfoon en luidsprekers/hoofdtelefoon zijn ingeschakeld voordat je kunt inbrengen. De wijdingssamenkomst duurt ongeveer 30 minuten. Naast gesproken getuigenissen, kun je via de chatbox in de rechterbenedenhoek van het scherm een getuigenis schrijven.

Wanneer de vergadering voorbij is, ziet je een afbeelding van twee mensen die elkaar de hand schudden.

Van concern tot realiteit, de geboorte van de Quaker Council for European Affairs

Door Peter van Leeuwen

Bij QCEA zijn onze Quaker pleitbezorgers en actievoerders bij de Europese instellingen. Een groepje Vrienden in Brussel in de vroege zeventiger jaren hielden stille samenkomsten bij elkaar thuis en hadden een droom, die tot een concern uitgroeide: Met jeugdige enthousiasme en vertrouwen zagen ze mogelijkheden voor politiek Quaker-werk in Brussel. Ook zagen ze in dit vroege stadium hoe belangrijk de EU, het Europese project zou worden. Maar vergis je niet: Zo iets groots te realiseren was een lange en zware taak met een toewijding die persoonlijke interesses moest overstijgen.

Uiteindelijk lukte het om het wereld comité van quakers (FWCC) met Britse Vrienden een bijeenkomst te laten organiseren over dit Brusselse concern, bijgewoond door eenendertig Vrienden uit Brussel, Zwitserland, Denemarken, Zweden, Groot-Brittannië, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Nederland en Noorwegen. In de verklaring van deze vergadering zagen Vrienden het als hun verantwoordelijkheid om politici te helpen de Raad van Ministers bij te staan bij het aanpakken van de dringende behoeften zoals: economische ongelijkheid, rechtsongelijkheid, verspilling, ecologische schade, achtergestelde regio's en mensen, de behandeling van migranten.

Het concern trok veel aandacht, maar moest nu getoetst worden om een breed draagvlak te vinden, zowel om principiële als financiële redenen. Hoe bijvoorbeeld verhouden de Quaker getuigenissen zich tot politiek werk? FWCC drukte het als volgt uit:

De Quaker-interesse in internationale relaties komt voort uit het Vredesgetuigenis. Vrienden in Brussels Monthly Meeting hebben een unieke positie om een goed beeld te hebben van de Europese internationale relaties (n.b. denk aan de Derde wereld, het Oostblok, de NAVO). FWCC wees ook al op het voor-

beeld van stille diplomatie zoals door QUNO bij de VN bedreven werd, een werkvorm die QCEA de afgelopen 2 jaar met veel succes weer heeft opgepakt.

Van Nederlandse kant speelden Majorie en Jan de Hartog hierbij een vroege voortrekkersrol samen met Nederlandse Vrienden, zoals Marianne Boelsma, Jan Ramaker, Frits Philip, Fie Hooykaas, Anita Wuyts en diverse andere, buitenlandse Vrienden. Velen waren grote pleitbezorgers in Nederland. Allerlei uitdagingen moesten namelijk overwonnen worden: het vestigen van een Maandvergadering in Brussel, rechtstreeks onder het FWCC, de sepsis t.o.v. de Europese Gemeenschap als een rijkelui 's club, overeenstemming vinden met diverse Quaker organen, voldoende financiële toezeggingen verkrijgen. Uiteindelijk, na ruim vier jaar bleek de aanhouder te winnen: QCEA, "de Quaker Raad voor Europese Aangelegenheden werd opgericht! We beschouwen QCEA als internationale Quaker vertegenwoordigers. We zijn dan inmiddels met Andrew Lane als directeur aan de tiende lichter bezig.

In 2015 vond er een grote herbezinning plaats over het werk van het QCEA team. Daarna timmert QCEA meer dan ooit aan de weg. Een voorbeeld is dat er meer dan een half miljoen mensen de

anti-haat website <http://www.ChooseRespect.eu> aangeklikt hebben. Deze is in acht talen opgesteld. Tot nu toe werd er meer dan 70.000 keer op de Nederlandse versie geklikt. Ons vredesprogramma bouwt voort op het handboek 'Building Peace Together'. Dit handboek heeft veertig geweldloze gereedschappen voor vredesopbouw in het Engels, Russisch, Frans, Arabisch, Turks: In mei organiseerde QCEA een evenement binnen de Europese Commissie over hoe en waar ze vredeseducatie kunnen vinden en over het belang hiervan. Samen met de universiteit van Newcastle zullen trainingvideo's gemaakt worden voor Europese regeringen over de genderdimensie van 'Building Peace Together'.

Jan en Marjorie den Hartog

Hans Weening met andere pioniers

Werk dat bij grotere organisaties vaak vergeten wordt, pakken wij op om aanvullend te kunnen werken. Onze “migranten kinderen in detentie” rapportages in 2017 en 2018 verschaften de meest uitgebreide informatie over kinderen in detentie in Europa. Ons rapport van 2019 publiceren we in samenwerking met andere migratie-organisaties.

Dit voorjaar hebben onze mensenrechten- en vredesprogramma's samengewerkt om Europese regeringen en Libische burgerorganisaties samen te brengen in Quaker House in een vertrouwelijke, stille diplomatie setting.

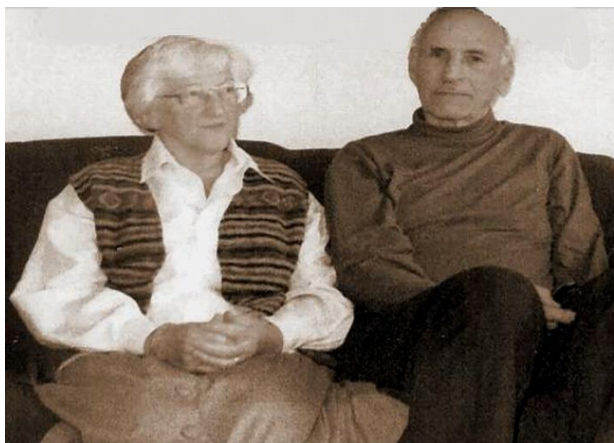
Naast werk t.b.v. Vluchtelingen, werken we (nog) meer met andere geloofsgemeenschappen samen. Ons netwerk met belangrijke contacten binnen en buiten de Europese instellingen groeit snel. We kregen de lid-status bij de internationale conferentie van mensenrechten organisaties binnen de Raad van Europa (47 landen - 800 miljoen mensen). Allemaal werk waar we als belangrijke donateurs trots op mogen zijn.

P.S. Mocht je nog niet toegekomen zijn aan een extra donatie, nu QCEA in 2019 haar 40e verjaardag beleeft, dan kan dat nog steeds: Bankrekening NL93 TRIO 0391 2219 65 (t.n.v. VVQREA, of t.n.v. “Vrienden van de Quakerraad te Helmond”) vermeldt: **QCEA 40 jaar**

Een gedetailleerd verslag van de geboorte van QCEA is te lezen op www.QCEA.org, door onderaan te zoeken op het woord ‘QIAR’ (Quaker International Affairs Representative)

Anita Wuyts

Janna en Pieter van der Meulen

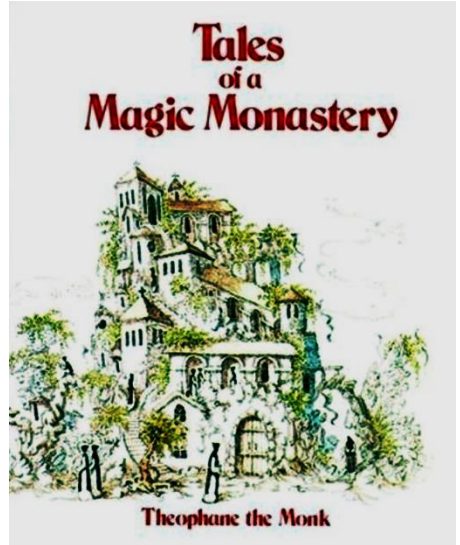

Marianne Boelsma

Mijn eigen Bijbel schrijven?

Ingestuurd door Marlies Tjallingii

Een verhaal uit een boekje “Tales of a Magic Monastery” dat ik vanmiddag leende van een vriendin van mij, die even bij mij een kopje thee kwam drinken, op ons bankje in de zon. Onze oudere buurvrouw loopt langs, ze groet, wat gezellig toch dat jullie hier zijn, zegt ze, wat gezellig dat je langs komt. Samen voelen dat we er mogen zijn. Misschien een stukje van God?

De laatste veertig jaar ging ik daar ieder jaar op retraite. Elk jaar was het hetzelfde, maar toch altijd verschillend. De eerste keer dat ik ging vergat ik mijn Bijbel mee te nemen. Toen ik de gastenbroeder vroeg of ik een Bijbel kon lenen, zei hij: "Hoe zou het zijn om je eigen Bijbel te schrijven?" "Wat bedoel je?" Wel, schrijf je eigen Bijbel iets van jezelf op de manier zoals in de Bijbel. Je zou kunnen vertellen over slavernij en de grote bevrijding, een beloofd land, heilige liederen, een Messias – dat soort van dingen. Dat is vast interessanter dan het lezen van de Bijbel van iemand anders. En misschien leer je er wel meer van."

Dus ging ik aan het werk. Ik deed er een maand over. Ik heb nooit zo veel geleerd over de officiële Bijbel. Toen ik klaar was, adviseerde hij me om de Bijbel mee naar huis te nemen en te proberen het komende jaar te leven in overeenstemming met wat ik had geschreven. Ik moest een dagboek bijhouden van mijn ervaring. Maar ik moest niemand vertellen over het project en ook niemand het boek laten zien. Het volgende jaar, na kerstmis kon ik terug komen voor een nieuwe retraite.

Het was me het jaartje wel! Het opende mijn ogen. Het was zeker dat ik nog nooit zoveel energie en alertheid had gestopt in het leven volgens de officiële Bijbel als ik nu stopte in het leven volgens mijn eigen Bijbel. En mijn dagelijkse meditaties waren nog nooit zo geconcentreerd geweest als nu.

Toen ik terug kwam voor mijn volgende retraite, begroette de gastenbroeder me met veel warmte, hij nam mijn Bijbel en mijn dagboek in zijn handen, kuste ze met de grootste eerbied en zei me dat ik nu een aantal dagen en

Ik schrijf mijn eigen Bijbel

nachten in de Zaal van het Grote Vuur kon door brengen. Op de laatste avond van het jaar, moest ik mijn twee boeken aan de vlammen toevertrouwen. En dat deed ik. Een heel jaar van wijsheid en hard werken – in het Grote Vuur. Daarna zette hij me aan het werk met een nieuwe Bijbel.

En zo ging het verder, deze voorbije 40 jaren. Ieder jaar een nieuwe Bijbel, een nieuw dagboek, en dan aan het eind van het jaar – in de vlammen. Tot nu toe heb ik er niemand over verteld.

Eenvoudig taal voor Quakers

Door de redactie

- Maak korte zinnen van zo'n 10 tot 15 woorden.
- Zet alle zinnen in de actieve vorm. Dus bijvoorbeeld: 'We inspireren elkaar als we in stilte samen zijn.' en niet: 'We worden geïnspireerd in de wijdingsamenkomst5.'
- Zorg voor eenvoudige zinsconstructies.
- Zoek eenvoudigere alternatieven voor moeilijke woorden.
- Er is een online programma om je taalniveau te bepalen.
- Dit zijn de taalniveaus en de Procenten van de bevolking die het kunnen lezen en begrijpen.

Deel van de bevolking dat een tekst kan lezen en begrijpen:					
5%	15%	40%	25%	10%	5%
Taalniveau:					
A1	A2	B1	B2	C1	C2

- Met deze handige tool check je of een woord in een B1-tekst past: <http://www.zoekenenvoudigewoorden.nl/>
- Moet je toch een moeilijk woord gebruiken? Leg het woord dan uit. In B1-bewoordingen natuurlijk.
- Zet je verhaal in een logische volgorde. Begin bij het begin en sla geen denkstappen over.
- Gebruik concrete termen. Vermijd abstract en figuurlijk taalgebruik.
- Gebruik geen vaktaal. Wat te denken van 'maandvergadering'?

Mens en aarde

Door Mieke van Opheusden

Op straat voor het klimaat: is een nieuwe generatie opgestaan?

In november 2018 ging in Zweden iemand staken. Alleen. Gealarmeerd door de voorspelde gevolgen van klimaatverandering en hoe weinig daar door de politiek mee wordt gedaan besloot ze voortaan elke vrijdag te demonstreren voor het Zweedse parlamentsgebouw, in plaats van naar school te gaan. Want ze is 16 en gaat nog naar de middelbare school. Ik heb het natuurlijk over Greta Thunberg. Op twitter kondigde ze haar stakingen aan, en gaandeweg kreeg ze bekendheid dankzij journalisten die haar interviewden. Al snel sloeg de vonk over. In Australië organiseerden scholieren een landelijke schoolstaking in navolging van Thunberg, en al gauw volgden andere landen het initiatief. De resultaten overtroffen ieders verwachtingen: in Duitsland staakten op het hoogtepunt meer dan 40.000 scholieren, in België 35.000 en in Nederland staakten er op 7 februari 2019 meer dan 15.000. Aan de wereldwijde klimaatstaking op 15 maart namen naar schatting 1.4 miljoen jongeren deel in 2000 steden: het werd de grootste staking allertijden. In Nederland deden er 4.000 scholieren mee. In sommige landen gaan de stakingen nog steeds iedere vrijdag door.

Niet alleen scholieren demonstreren. In Nederland kondigden milieuorganisaties een klimaatmars af, en ondanks de niet afhoudende regen trokken er 40.000 mensen naar de Dam, vergeleken met 8.000 in 2018. De volgende dag

*Greta Thunberg voor het Zweeds parlamentsgebouw met bord:
"Schoolstaking voor het klimaat"*

Ondanks de regen komen er 40.000 demonstranten naar de Dam

kondigde premier Rutte aan dat er alsnog een CO₂-belasting komt. Het bleef niet bij staken en demonstreren. In het VK vormde in 2018 een groep klimaatactivisten een collectief: Extinction Rebellion. Deze beweging zet strategieën in als burgerlijke ongehoorzaamheid en geweldloze directe actie om de wereld wakker te schudden: klimaatverandering heeft een ecologische crisis tot gevolg die maakt dat we nu in de 6^e uitstervingsgolf zitten sinds het ontstaan van leven op aarde. In de aanloopweek naar Pasen organiseerden ze een internationale week van rebellie en hielden een week lang een centraal kruispunt in Londen bezet. Meer dan duizend protesterenden werden gearresteerd, waarbij heel wat arrestanten moesten worden ondergebracht in cellen in omliggende steden omdat de Londense cellen volzaten. Hoewel de beweging in Londen het grootst is, zijn er ook in andere landen takken van de beweging opgericht, waaronder in Nederland. Ook in Nederland zijn ongeveer 40 mensen gearresteerd bij verschillende acties om aandacht te vragen voor het klimaat.

De geest is uit de fles. Grote politieke overwinningen zijn nog niet behaald, maar een nieuwe generatie activisten is opgestaan, en ze zijn met genoeg om de politiek serieuze kopzorgen te geven. Een ander effect is ook zichtbaar: de toon van het debat is veranderd. Of het nu in de Verenigde Staten is, of in Europa, praten over klimaatverandering is niet meer iets van de groene partijen,

Extinction rebellion springt in de gracht op Koningsdag

elke politicus is nu gedwongen hierover een mening te hebben. Thema's als klimaatangst en klimaatdepressie en de keuze om geen kinderen te willen in deze wereld worden bespreekbaar. Duurzaam leven is niet langer slechts individuele lifestyle-choice, maar iets waar we voor opkomen in het publieke leven.

Wordt dit een nieuwe activistische golfbeweging, net zoals in de jaren '60? Dat is niet te voorspellen, en hangt onder anderen af van of jij en ik meedoen. Actievoeren is energie- en tijdrovend, en nu is de vraag of we het momentum vast kunnen houden. En wat ik mij als Nederlandse Quaker afvraag: wat wordt er van ons als genootschap gevraagd?

Actievoerders springen in het water

Europees verkiezingsjaar 2019 beleefd in Brussel.

Quaker
Council for
European
Affairs

Door Maarten van der Werf

Maarten deed mee aan de 'studiereis' van QCEA (Quaker Council for European Affairs) in Brussel namens Doopsgezind WereldWerk. Dit is onderdeel van een verkenning tussen Quakers en Doopsgezinden om de banden tussen deze twee vredeskerken te versterken. Zie ook in de vorige Vriendenkring blz 33 en volgde een verslag van Corien van Dorp.

Hoe ver van mijn bed is Brussel? Deze vraag stond centraal in de studiereis georganiseerd door de Quaker Council for European Affairs (QCEA) in Brussel. De focus van deze reis was gericht op de Brexit. De tour bestond uit bezoeken brengen aan de Europese commissie, de Europese Raad en het Europese Parlement en veel inleidingen over grenzen, besluitvormingsprocedures en beleid. In deze tijd van meer of minder Europa is het goed om de onstuimige geschiedenis van grenzen en oorlogen in Europa onder ogen te zien. Het gaat nu over Brexit, migranten en open grenzen. Vechten voor behoud van eigen identiteit en bijbehorend grondgebied is een rode draad in de geschiedenis van Europa.

Europa scepsis.

Op veel plaatsen horen we "Europa beslist maar, we raken onze soevereiniteit kwijt. Het is een duur en log lichaam. Waar hebben we dat eigenlijk voor nodig?" Ver van mijn bed en vooral bemoeizuchtig. Ondertussen wordt de aanhang van de sceptische stemmen groter. Niet alleen in Groot-Brittannië, ook in Nederland, Italië, Hongarije. Het zijn de bewegingen die roepen om het sluiten van grenzen. Die roepen dat de multiculturele samenleving een fiasco is

Het klassieke gebouw van QCEA staat op loopafstand van de Europese Instellingen

of zelfs fundamenteel onjuist. Conclusie: terugtrekken uit de samenwerking die Europa heet. Daarmee verbonden zien we de roep om het vasthouden van culturele identiteit. Het sinterklaasfeest en het vuurwerk met oud en nieuw zouden opgenomen moeten worden in de lijst van cultureel erfgoed van de Unesco. Dat wordt gezien als het echte beschermen van je identiteit!

Schrikbeeld: Allemaal in Europa hetzelfde worden...

Identiteit

Het gevoel van een verdwijnende, veilige, eigen identiteit lijkt wel in de weg te zitten in het omarmen van multiculturaliteit en de Europese gedachte. Maar wat is dat: “identiteit”? Oppervlakkig gezien gaat het in Nederland over hagelslag, pindakaas, Sinterklaas en vuurwerk. Wat maakt de reacties zo heftig, dat de een gaat knokken en de ander besluit om de banden te verbreken? Dat speelt niet alleen tussen landen. Het speelt ook zo tussen groepen die het met elkaar oneens zijn over Zwarte Piet. Zou het de vrees kunnen zijn dat niemand voor je zal zorgen als er iets mis gaat? Is het juist die vrees voor hulpeloosheid die op de loer ligt als je nergens bij hoort?

Of de angst voor als al het vertrouwde, afbrokkelt of in puin ligt? Er is een onderstroom in West Europa van zorgelijk ongemak. De retoriek verkoopt, gesteund door statistische onderzoeken, dat het goed gaat met Nederland. De realiteit is dat een grote groep mensen een heel andere ervaring heeft als ze in hun portemonnee kijken. Die mensen zijn vaak wantrouwend over nationaal beleid dat Europa ondersteunt. In Brussel zouden de beslissingen worden genomen die niet in hun voordeel zijn.

De studiereis groep op weg naar het gebouw van de Europese Commissie.

Vredesproject Europa?

Is “de EU” een kracht die nadelig is voor haar gewone burgers? Bij de QCEA studiereis heb ik het museum van Europese geschiedenis bezocht. Ik zag de verschrikkingen van oorlogen. Dresden en Rotterdam zagen eruit zoals Aleppo nu. Het Europa-project met al die instellingen is begonnen als een poging landen vrijwillig samen te laten werken voor gemeenschappelijke belangen zodat ze niet zo gemakkelijk meer oorlog zullen voeren. De EU is in wezen een vredesproject waarbij stimulering van handel als vorm van samenwerken een belangrijke rol speelt. De spanningen die er nu zijn en ontstaan rondom soevereiniteit en identiteit zijn een cruciale test voor de vorm van voortgang van de EU. Die spanningen zijn er en moeten zeker serieus genomen worden.

Mij een zorg?

Door deel te nemen aan deze studiereis zeg ik nu met overtuiging: “Ja, de EU is mij een zorg”! Het raakt aan diepe zaken over mijn identiteit en acceptatie van anderen. Daarom lijkt de EU mij ook een zorg voor gelovigen. De zaken rondom

vrede, veiligheid, identiteit,

compassie voor anderen en mijn portemonnee raken mij en ons allen. Deze zaken raken de vragen over onze relatie met onszelf en met anderen. Het zijn in wezen geloofsvragen: wie ben ik? Ben ik mijns broeders hoeder? Wat maakt mij gelukkig? Wat zegt het Bijbelse verhaal over “samenleven”? Het gesprek over Vrede met Gerechtigheid is nog niet klaar....

Daarom is QCEA aanwezig in Brussel en helpt zij om het gesprek over die belangrijke zaken vorm te geven.

www.qcea.org

Ook oorlogen in Europa na 1945.

Op de dagen rond 29 maart, “Brexit-day” was Maarten namens Doopsgezind Wereld Werk in Brussel en deed mee met de studiereis van QCEA.

Maarten is ambassadeur van CPT (Christian Peacemaker Teams) Nederland en begeleider van de ontwikkeling van vredesprojecten.

A gift of rivers

Door Kate Foley, ingezonden door Thea Droog

Flying into Amsterdam

*I see how a giant comb has pulled the hairs of the fields
into straight, wet lines, how the occasional hedge
runs on wiry feet away from the open,
how as the plane tilts
the edge of the water-land-water seems ghostly as the meniscus
an empty glass has left behind,
how the many transparent
voices of water thicken in canals
and the old windows in the city
are so like rolled water you wait for fish
to swim through their bubbles.
When I left the branches across our yard
were empty. Now small green fists
punch out space.
Thank you for your gift of rivers.*

De rivieren die je gaf

Vertaling door Lette Vos

*Terwijl ik op Amsterdam aanvlieg
zie ik dat met een reusachtige kam de haren van de akkers
in natte, strakke lijnen getrokken zijn, dat hier en daar een heg
op pezige poten van het open veld wegvlucht,
hoe, terwijl het vliegtuig overhelt,
de rand van het water-land-water zo schimmig is als de meniscus
die een leeg glas achterlaat,
hoe de vele doorschijnende
stemmen van het water vertroebelen in de grachten
en de oude ramen van de stad
zo op deinend water lijken dat je verwacht
dat er vissen door de bellen zullen zwemmen.
Toen ik vertrok hingen de takken leeg
over onze voortuin heen. Nu prikken groene vuistjes
gaatjes in de lucht.
Bedankt voor de rivieren die je me gaf.*

Er is er een jarig, hoera hoera ♪♪ ...

Door Corien van Dorp, Peter Spreij,
Jansen, Peter van Leeuwen

Hennie

De Quaker Council for European Affairs (QCEA), ons team van pleitbezorgers in Brussel viert dit jaar haar 40e verjaardag!

**Quaker
Council for
European
Affairs**

In belangrijke mate wordt QCEA gesteund door Nederlandse Vrienden, die het terecht zien als hun persoonlijke bijdrage aan vrede en mensenrechten op Europees niveau. In de meeste uitgaven van de Vriendenkring wordt wel iets verteld over het QCEA werk. In de volgende Vriendenkring komt wat meer achtergrond over het ontstaan van QCEA, hier noemen we alleen enkele recente hoogtepunten en ook een verzoek dat bij een verjaardag hoort.

Het boek 'Building Peace Together', is een handleiding voor geweldloze vredesopbouw, met 40 instrumenten daarvoor en 80 voorbeelden, verspreid over allerlei sectoren van het maatschappelijk leven. Besproken met en geprezen door ons Ministerie van Buitenlandse Zaken, door ons inmiddels vertaald in het Frans, Russisch, Arabisch en Turks, gratis te lezen op internet, en met zelfs een link ernaar toe vanaf een van de NAVO websites.

Een op internet en twitter gebaseerde actie om haatzaaien tegen migranten tegen te gaan: www.ChooseRespect.eu en (op twitter #chooserespect), speciaal van belang in aanloop naar de Europese verkiezingen. Tot nu toe al bezocht door een half miljoen mensen, en nu net weer een nieuwe promotie vanuit ons Quakerteam, middels een korte videoboodschap. Je kunt die clip nog via twitter of facebook delen. Op de website vind je meer informatie over al het werk dat QCEA verricht. www.QCEA.org

Een verjaardagscadeau:

Een dertigtal Vrienden steunen QCEA al jaarlijks via hun lidmaatschap van de Nederlandse supportgroep, een vijftigtal Vrienden dus nog niet. Begrijpelijk want er bestaan veel goede doelen.

Graag vragen we jullie om je hand over het hart te strijken en allemaal als verjaardagscadeau een eenmalige extra bijdrage (groot of klein maakt niet uit) over te maken via de supportgroep, bankrekening NL93 TRIO 0391 2219 65 (t.n.v. VVQREA, of t.n.v. "Vrienden van de Quakerraad te Helmond") onder vermelding van **QCEA 40 jaar**.

Met Vriendengroet, Corien, Peter S, Hennie en Peter v.L.

Reiny Struik.

Interview door Thea Droog. Febr.2019.

Reiny: “Tja, ik vraag je: wat moet ik hier? Ik heb helemaal niets te vertellen!”

Thea: Als je helemaal niets te vertellen hebt, vraag ik je om een liedje te zingen.

Dat kan ik ook niet. Nee, ik zing dan ook niet in een koor. Ik ben amateur toneelspeler. En nu ben ik overgestapt op verhalen vertellen.

Sinds wanneer speel je al toneel?

Toen Gertjan voor het eerst hier naar de kapper ging, vroeg de kapper meteen of Gertjan bij Kunst en Arbeid wilde komen? Hij speelde op school al wat toneel. Toen ze vrouwen nodig hadden ben ik er ook bij gegaan.

Nu vertel je verhalen. Verzonnen verhalen?

Nee. Allemaal gebeurtenissen uit het leven. Ik ben begonnen met het verhaal van mijn grootvader, want dat is de oudste man die ik gekend heb. Hij was ook in de familie de belangrijkste man, want hij heeft ervoor gezorgd dat wij op een boerderij hebben gewerkt en gewoond. Hij kwam uit een zeer arm gezin van polderjongens. Zij hadden werk bij het ontginnen van de polder. Dat was in 1850 ±. Toen werd de Anna Paulowna polder een droogmakerij en daar werkten zijn ouders aan mee.

Wat is dat ontstaan van de polders toch al lang geleden.

Er zijn al veel oudere polders. De Beemster, de Schermer en de Purmer zijn al 500 jaar oud.

Mijn grootvader kon arbeider worden op een boerderij in Anna Paulowna en dat hield in: zes dagen per week werken van zes tot zes. Dus religie, dat paste helemaal niet in zijn leven.

Hij liep vanuit zijn barak (in de polderkern waren barakken voor de arbeiders) een uur lang naar die boerderij en om zes uur, geen minuut eerder, liep hij weer een uur naar huis.

Als liefhebberij had hij het gaan naar openbare verkopen als ‘strijkgeld-

haalder'. Deze werden ge-
doogd omdat ze meehielpen
de biedingen te verhogen.
Als je namelijk de voorlaat-
ste bieding had gedaan en de
volgende bood bijvoorbeeld
f10 meer, of f100 meer en
had dan de koop, dan kon jij
het verschil opstrijken. Maar
je moest erg kien zijn. Als er
niet hoger geboden werd dan
jij had gedaan, dan zat je vast
aan waarvoor je geboden
had.

Zo plakte er in 1917 een
boerderij van f25.000 aan
mijn grootvader vast! En hij
was een doodarme polder-

De boerderij van Reiny

werker. Door zijn bravoure heeft hij geld los kunnen krijgen voor een hypotheek en daarmee heeft hij het toch gered. Anders was het niet goed gegaan met hem, want dan kon je gevangenisstraf krijgen. Hij was een veertiger en zag er goed uit en stapte bij de hypotheekverlener binnen en zei: “Ik moet geld lenen.” “Zo”, zei die man in Schagen. En hij besloot het met grootvader te wagen.

En toen moest er geld verdiend worden! Zijn zoon, mijn vader, was in 1900 geboren en hij moest die boerderij drijven want mijn grootvader moest bij die boer blijven werken om geld te verdienen. Anders kon hij niets afbetalen. Een boerderij brengt immers pas aan het eind van het jaar geld op, als je producten verkoopt. De zoon kon er natuurlijk nog niets van, maar ze maakten een deal met de bedrijfsleider die er op zat en die heeft hem het boeren geleerd. Het was een gemengd bedrijf en de melk werd opgehaald met paard en wagen.

Vond je het leuk om op een boerderij te wonen?

Ja. Wij zijn een echte boerenfamilie! Mijn vader trouwde in 1929 en toen werden kort na elkaar mijn zussen geboren. Daarna hoopten ze op een zoon, een Reier, maar het werd een Reiny. Opa moest natuurlijk toch vernoemd worden. De familie van mijn moederskant was ook heel arm, en voor hen bestond er evenmin religie. Mijn ouders kregen wat geloofszaken betrefte niets mee en wij, dochters, hoorden er ook niets over. Op de lagere school merkte ik dat sommige kinderen die ik kende, niet bij ons op school zaten. Mijn eerste school was een polderschooltje, neergezet langs een van die lange kale

polderwegen, speciaal voor de polderkinderen. Later zijn mijn kinderen ook nog op dat polderschooltje opgegroeid.

In het veen in Drenthe waren de wegen ook zo lang en zo kaal. Ik heb nog een echte marskramer gekend, die rondtrok met veters, lucifers, naalden, werkbroecken.

Als ze bij ons wat lef hadden begon iemand een garen-en-band zaakje, en dat breidde zich uit met lappen stof, werkbroecken en kielen.

Maar op die school dus, hoorde ik dat de christelijke kinderen naar de christelijke lagere school gingen en de katholieke naar de katholieke school. Toen ik vroeg wat dat was zei men: die zijn van die kerk". Dat was het enige.

Garen en band zaakje

Een kerk kende ik alleen als oprijzend midden in een al bestaand dorp. Maar mijn polder, dat was een hele nieuwe leefplek. Rechte wegen en op grote afstand van elkaar een kerntje. Het was de tijd waarin er veel grote katholieke gezinnen in de omgeving kwamen wonen. Onze polder bestaat namelijk voor de helft uit klei en verder uit zanderige grond. Dat zand, daar kon je niets mee, het waaide gewoon weg. De boerderijen stonden op de kleikant, terwijl op het zand de barakken stonden vanwaar de polderjongens naar hun werk op de kleiboerderijen liepen. Het was toen armoe troef. Maar toen men eenmaal de kunstmest had uitgevonden, toen kon men ook die zandgrond gaan gebruiken. Bollentelers uit Lisse en Hillegom, die grond zochten voor hun vele kinderen, migreerden naar Anna Paulowna polder. Toen kwam er een katholieke school in het dorp.

Het klinkt allemaal alsof je daar weg waaide.

Ja. Het was koud en veel wind. Ik weet wel dat mijn schoonvader naar ons toe kwam uit Den Haag en zich afvroeg: wat zoeken die kinderen hier? Ja, die kop van Noord-Holland, met die Zuiderzee – ik ben daar geboren en getogen, ik voel me daar heel goed. En ook Gertjan kon er goed tegen.

Wanneer ging je begrijpen wat religie was?

Ik leerde pas iets van godsdienst op de middelbare school, in Den Helder. Achttien kilometer fietsen. Net zoals de mannen allemaal moesten lopen naar hun werk, zo fietsten de kinderen naar de MULO in Den Helder of Schagen. In Den Helder was ook een HBS, waar ik naar toe ging. Dat gaf meer mogelijkheden, vond men. Mijn vader zei altijd: “Nou kind, word jij maar advocaat of dokter.” Maar ik wou helemaal geen advocaat of dokter worden.

Je wilde boerin worden.

Nou dat wist ik toen niet. En het was toen ook geen usance, Thea, dat een meisje boerin werd. Je werd boerin als je trouwde met een boer. Nee, het kwam niet in me op dat ik, als meisje, een boerderij zou runnen. Boerderijen komen trouwens niet zomaar vrij. Wat al die boeren doen, is: ze houden het geld er in, ze blijven erbij wonen, de volwassen kinderen wonen erbij, ze doen het

Melkbussen in de vijftiger jaren

eerst samen en zo langzamerhand gaat het over naar de zoon. Zo moest dat bij ons ook gaan, maar ja, mijn vader had geen zoon.

Hoe ben je terechtgekomen bij de Quakers?

Tja, ik moest natuurlijk een andere jongen hebben dan die jongens die ik daar kende, in die polder. Nou: in de jaren vijftig had Canada jonge boeren nodig. Toen hoorde Gertjan, die uit de stad kwam, dat je je in de Anna Paulowna polder kon omscholen tot boerenknecht. Dat wilde hij graag. Dus hij kwam in een ‘kamp’, (d.w.z.: achter in een boerenschuur waren wat bedden neergezet en er was iemand die voor ze kookte) en dan moesten ze een half jaar gaan werken bij de boer aan wie ze werden toegewezen. Wij vonden die boerenleerjongens erg interessant, terwijl zij dachten: die rijke boerenmeiden hebben natuurlijk niks met ons, arme gelukszoekers. Want die emigranten heetten gelukszoekers, in die tijd. Mijn vader had geen extra man nodig, want hij had zijn vaste werkmensen. Maar ik heb Gertjan toch ontmoet. Het bleek dat hij van plan was naar Canada te gaan en dat deed ie ook – hij heeft drie jaar in Canada gezeten.

Je ging niet mee.

Ja wat dacht je. Dat mijn ouders dat goed vonden? Ik was negentien. Ze zeiden wacht het maar af. We kenden elkaar twee maanden, dus ze hadden gelijk. “Wat moet je nou met zo’n gelukszoeker, er zijn hier toch jongens genoeg?”, zeiden ze. Maar ik vond niemand anders, ik heb drie jaar op hem gewacht en hem geschreven. Er was wel een pauze van een paar maanden, maar op een keer dacht ik: “als ik hem nu niet schrijf dan zie ik hem nooit meer”. En dat kon ik niet verdragen. En ongeveer tegelijkertijd stuurde hij me zo’n prachtige grote kaart met vouwbloemen, waarop stond “Don’t seem able to forget you”. Hij kwam terug en de klik was er nog. We zijn getrouwd en zouden naar Canada gaan. Maar vooral de moeders hadden het er moeilijk mee. Want in die tijd ging je weg voor het leven. Het kostte immers zoveel geld als je ineens snel naar Nederland zou moeten, bijv. voor een begrafenis. Een vliegticket kostte wel f20.000. Gertjan was met de boot terug gekomen omdat er geen haast bij was, hij deed er drie weken over. Hij had in Canada eerst niet meer dan een zakcentje verdiend, waarmee hij auto kon rijden. Toen is hij in de olie gaan werken, anders had hij niet eens de terugtocht kunnen betalen. De vier ouders vroegen toen: “Zouden jullie een jaartje willen proberen om hier te blijven?” Dat deden we.

Wordt vervolgd

Gelders huisje aan de Molenvaart in Anna Paulowna

Wat geloven quakers?

Door Geoffrey Durham (tweede en herziene druk).

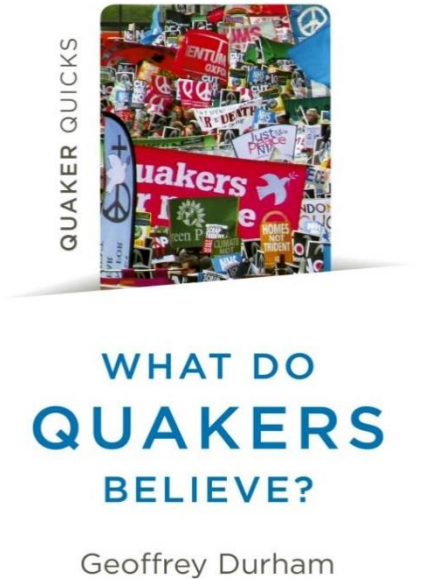
Recensie door Stephen Cox. Vert. Nel Bennema, uit: *The Friend*, 29 maart 2019

Te koop voor £6,99 bij www.Amazon.co.uk; €3,38 als e-reader bij www.amazon.nl

Wij, Britse Quakers, maken het moeilijk voor onszelf wanneer wij spreken over ons geloof. Waarom dit zo is, bleek voor mij overduidelijk vanaf de eerste dag dat ik de wijdingsdiensten bezocht. Wij zeggen graag dat wij geen geloofsbelijdenis hebben, maar dit maakt iedere heldere poging om onze inzichten duidelijk te maken ingewikkelder; wij bekijken alle verklaringen over Quaker geloven met achterdocht. Wij zijn vaak onwillig om over onze inzichten te discussiëren, zelfs met iemand die daar enthousiast naar verlangt. We hebben wel een voorliefde om onszelf te definiëren met een waslijst van ontkenningen. Dit alles betekent dat we uiteindelijk mensen in verwarring kunnen brengen. We hebben geen zicht op de kracht, helderheid en de mate waarin onze levens veranderen, door onze manier van leven en geloven. En de wereld heeft ons nodig.

In dit boek neemt Geoffrey Durham de uitdaging aan om, zonder iets af te zwakken, zich duidelijk te richten tot degene die geïnformeerd wil worden over het Quaker geloof. In acht korte hoofdstukken geeft hij een eenvoudig te begrijpen en nauwkeurig inzicht in de Quaker wereldbeschouwing. In een hoofdstuk worden interviews met acht Quakers met diverse inzichten weergegeven, die aantonen dat niemand van ons **de** Quaker-waarheid in pacht heeft. Het boek is helder en positief, en heeft aanzienlijke diepgang ondanks het feit dat het kort en bondig is geschreven.

De auteur probeert woorden te gebruiken die begrijpelijk zijn en het boek schittert door de keuzes die hij maakt. Hij analyseert een simpele bewering dat Quakers in de wijdingsssamenkomst “in stilte in een kring zitten en dat er af en toe iemand iets zegt”. Een klassieke beschrijving van een buitenstaander of een slechte poging tot *outreach*. Technisch is dit niet verkeerd, maar volkomen nietszeggend en nutteloos. Hij praat hierover met ons door: “Een Quaker meeting is geen vacuüm, het is vol, een Quaker stilte is niet plotseling, het is gepland (het doel is) een voedende stilte”.

Durham vermijdt jargon dat mogelijk zou vervreemden. Zo wordt er in het boek gesproken over Quaker samenkomsten als “groepen”, en gebruikt hij “Meeting” alleen om aan te geven dat het om *worship*, een geloofsbeleving, gaat. Ik vind dit acceptabel als een eerste kennismaking met Quakers, die mensen aanmoedigt om verder te lezen. Hij geeft evengoed ook de juiste term. Over gelijkheid, waarheid, eenvoud, vrede en duurzaamheid zegt hij “(zij zijn) meer dan louter aspecten van het Quaker karakter. Zij zijn vijf kernpunten van de Quaker manier van leven. Actiepunten die Quakers iedere dag in praktijk proberen te brengen.” Ja, hij gebruikt het woord “getuigenissen”, maar, belangrijker, hij zoekt naar verfrissende en nauwkeuriger manieren om ze te beschrijven. Hij springt niet over op een wereldlijke term om daarmee onbedoeld de Quaker betekenis te vermijden.

Geoffrey Durham

Er is in het boek ruimte om over *worship* te spreken en onze manier vergaderen, hoe *worship* dit verbindt met getuigenis, en wat dit betekent voor onze gemeenschappen. Het eindigt met een realistisch begrip van een manier van leven – een spiritueel diverse gemeenschap met een realistisch potentieel. Het ontmaskert veel mythes, waarschuwt dat we niet volmaakt zijn, en naar mijn mening vormt het een uitdaging voor degenen die al jarenlang lid zijn, om te leven volgens onze meest stoutmoedige doelstellingen. Volgens mij geeft hij eerlijk de realiteit weer van onze theologische diversiteit en daarbij benadrukt hij hoe wij toch een eenheid kunnen zijn. Iedere Quaker zal opmerkingen hebben over waar de nadruk wordt gelegd. Maar het boek komt bewonderenswaardig overeen met de doelstelling van de schrijver. Het zet de deur open. Het moedigt de lezer aan om het Quakerisme te ervaren, om de meeting bij te wonen en de Raadgevingen en Vragen te lezen.

Geoffrey Durham ging naar zijn eerste Quaker-bijeenkomst in 1994 en gaat sindsdien er regelmatig naar toe. Hij werkte vijftig jaar als entertainer, acteur en regisseur voordat hij in 2006 met pensioen ging. Toen ging hij actiever voor de Quakers werken. Hij was een van de oprichters van Quaker Quest, een baanbrekend outreach-project. Hij was ook redacteur en medewerker van de boekenreeks van de Twaalf Quakers (opnieuw gepubliceerd als New Light). Geoffrey heeft drie inleidingen in Quakerisme geschreven voor nieuwkomers. Hij is een regelmatige spreker op Quaker-evenementen. Hij woont in Londen, VK.

Leven in een vreemd land

Vert. Nel Bennema.

Zendbrief van de Jaarvergadering van de FWCC (Friends World Committee for Consultation), Sectie EMES (Europa en het Midden Oosten), gehouden in Boedapest, Hongarije, van 2-5 mei 2019

Van de website van FWCC EMES

Aan Vrienden overal ter wereld, lieve Vrienden

Op de dag na Labour Day, toen de rechten van arbeiders werden erkend en gevierd in veel van onze landen, kwamen meer dan 50 mensen uit jaarvergaderingen, maandvergaderingen en *worship* groepen uit Europa en ook uit Amerika bijeen, om na te denken over wat het betekent om in een vreemd land te leven, mensen in ons land te verwelkomen en, soms onszelf als vreemden in ons eigen land te voelen. Tot onze Sectie behoren ook onze Vrienden in het Midden Oosten. Wij missen hen en hopen dat zij bij ons kunnen zijn op toekomstige bijeenkomsten.

We begonnen met reflecties van vier Vrienden over hun ervaringen met leven in een vreemd land, hoe deze hun geestelijk leven hadden beïnvloed en nieuwe openingen hadden gebracht in hun denken, handelen en zijn. Wij moeten nadenken over onze eigen voorrechten en proberen te begrijpen hoe we door anderen worden bekeken en waarom. We zijn ons bewust dat we ‘wij zij’ denken kunnen creëren. Er bestaat het gevaar om mensen als ‘anders’ te bestempelen en het ongemak om als “anders” te worden beschouwd. Als we ons hiervan bewust zijn kan dit het zoeken van God in ieder mens ons helpen om verder te komen. Het “anders” zijn van een mens kunnen we dan begrijpen als dat wij allemaal mensen zijn.

Evan Welkin (Olympia Maandvergadering, North Pacific Jaarvergadering, woonachtig in Italië) sprak met ons over Kwetsbaarheid als Getuigenis: over

Van de website van FWCC EMES

zijn hoop dienstbaar te kunnen zijn in een vreemd land. Hij sprak openhartig en bescheiden over zijn ervaring om op te groeien in een ondersteunende en nogal besloten Quakergemeenschap. Door zijn ervaringen in Turkije begon hij in zijn hoop en verwachting voor zijn leven en voor het Quakerisme te twijfelen. Hij realiseerde zich toen wat de beperkingen waren van Quakers en Quaker instellingen. Hij vroeg ons om na te denken op welke manieren Quakers zowel schade hebben veroorzaakt als goede dingen hebben gedaan. Vooral wanneer zij de macht hadden, zoals door de industrialisatie van de walvisvangst. En ook het tot stand brengen van instellingen van heropvoeding en het runnen van internaten voor kinderen van de Eerste Bewoners van Amerika (Indianen).

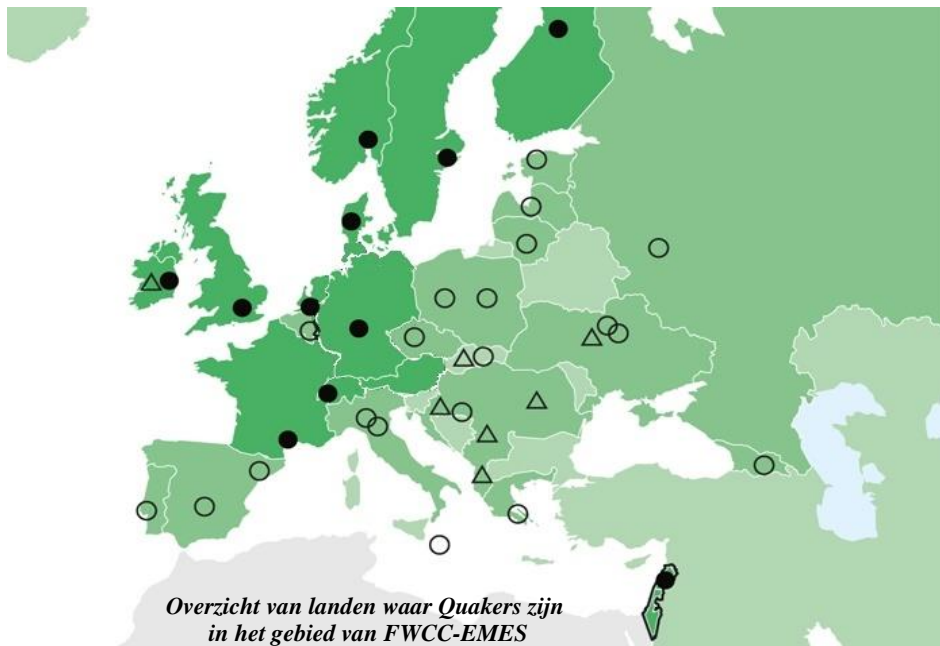
Hoe kunnen we dienstbaar zijn door te getuigen van onze kwetsbaarheden en door onze ervaringen van vreemde te zijn in een ander land, en het verwelkomen van vreemdelingen? Wat zouden we doen als we macht zouden hebben in de wereld? Vergeleken met veel mensen hebben Quakers wel macht en voorrechten, en wij moeten deze bedachtzaam en bescheiden gebruiken, bewust van onze kwetsbaarheden en beperkingen.

2019 is een overgangsjaar voor EMES, wanneer we ons voorbereiden om onze 10-jaren beleidslijn (2020-2030) te gaan uitvoeren. Marisa Johnson, onze uitvoerend secretaris, vertelde ons over de geplande werkzaamheden om ervoor te zorgen dat we de mensen, het bestuur en de middelen hebben, die nodig zijn om samen te groeien en volledig bij te dragen aan de veranderingen die we zouden willen zien in de wereld.

In de afgelopen maanden hebben mensen over de hele wereld, geleid door jongeren, zich verenigd en regeringen opgeroepen om te verklaren dat er een noodsituatie betreffende klimaatverandering bestaat. Sommigen hebben de

tekst in Hebrreeën 11:15-16 overdacht: “Als zij heimwee gekregen hadden naar het land dat zij verlaten hadden, hadden ze gemakkelijk kunnen terugkeren. Maar zij verlangden naar een beter vaderland, het hemelse” (vertaling Groot Nieuws Bijbel). Als Quakers kunnen wij niet leven in het verleden maar wij moeten voortgaan met vertrouwen en in geloof om te werken aan de problemen van de klimaatverandering, en om te bouwen aan een vreedzame en duurzame wereld.

Wij zijn deel van een grotere en diverse wereldgemeenschap. Wij zijn blij dat

we Yulieed Avila van de Jaarvergadering in Mexico, en Ashley Weinacht van de Noordwest Jaarvergadering VS kunnen verwelkomen. Zij reizen rond als deel van het Project van Jonge Volwassen Vrienden voor onderlinge Visitatie. Zij gingen ons voor in een rijk geprogrammeerde samenkomst, die ons inzicht bood in hun gemeenschappen. Door hetgeen ze vertelde over haar eigen ervaring van het leven in een vreemd land, Palestina, en haar eerste ervaring met een ongeprogrammeerde samenkomst, wees Ashley erop dat leren heel ongemakkelijk kan zijn en dat we attent moeten zijn op hetgeen voor anderen belangrijk is in het verdiepen van hun relatie met God.

We namen deel aan workshops over diverse onderwerpen die relevant zijn voor onze Sectie, zoals: wat zorgt ervoor dat we ons thuis voelen in een Quaker samenkomst; reflecties over het leven; het wereldwijde probleem van veilige, ordelijke en geregelde migratie; hoe kunnen we het beste omgaan met benoemingen; Jonge Vrienden in Europa en het Midden Oosten, de

Vereniging voor hulp aan migranten in Hongarije en Burgo Basino, een nieuw model voor het opzetten van een netwerk voor duurzame gemeenschappen in Italië. We werden geïnformeerd over het recente werk van FWCC, QUNO, QCEA en Woodbrooke. Dit alles gaf ons nieuwe inzichten en informatie die wij met ons mee terugnamen naar onze eigen samenkomsten.

Tony Frei van de Evangelische Quaker kerken in Hongarije vertelde ons over zijn ervaring met het bouwen van bruggen met Vrienden in Oost Afrika. We werden geïnspireerd door James Peter, die zelf als vluchteling naar Hongarije was gekomen en met een onwrikbaar geloof en hoop zich had ingezet om de hopeloosheid tegen te gaan die conflicten veroorzaakte in de vluchtelingenkampen. Hij gaf trainingen in geweldloosheid en organiseerde daarna computercursussen. Hij richtte de organisatie 'Migranten Hulp Associatie' op die nu de 'Eerste Stap' heet. Deze organisatie gaat door met het geven van vaardigheidscursussen en bruggen bouwen tussen de Hongaarse en migranten gemeenschappen.

Wij bedanken Vera Varady van de Quaker groep in Budapest graag voor het regelen van de logistiek van ons bezoek aan haar prachtige stad.

In een van onze epilogen hoorden we over de "thin places" in de Keltische folklore, waar hemel en aarde dicht bij elkaar zijn en het gemakkelijk is om tussen de twee heen en weer te glippen. Door een verdiepende samenkomst en een sterke gemeenschap kunnen we "thin places" creëren waar we ook zijn.

Wij gaan terug naar huis, versterkt en bewust van onze verantwoordelijkheid om iedereen die onze paden kruist en die wij op hun paden tegenkomen, te verwelkomen, en om modellen en voorbeelden te zijn in alle landen, plaatsen, eilanden, volken, waar we ook mogen zijn.

In Vriendschap, ondertekend namens EMES, Sue Glover Frykman, Schrijver, Saskia Kuhlmann, assistent schrijver, Dag Hovda Sture, assistent schrijver.

Deelnemers aan de jaarlijkse Bijeenkomst van FWCC-EMES

De hof van vrede

Epiloog van de eerste avond van de Algemene Vergadering 2019

Het door Jannie de Jong ingekorte verhaal van A.F. Troost, dat zij kreeg van een collega toen ze met pensioen ging.

Dichtbij de plaats waar ik woon is een prachtige tuin. Zo af en toe ga ik erheen. Om vrede te vinden. Om tot rust te komen.

Heb je zin om mee te gaan?

Het zal je goed doen, zoals het ook mij zo vaak heeft goedgegaan daar te dwalen tussen de geurende struiken en velden vol fleurige bloemen. De geluiden van de straat, het lawaai van de mensen, de drukte van al die dingen die zich alleen al in je agenda verdringen om aandacht, dat alles is daar ver weg. Je kunt er **de stilte** horen. Je kunt er **de vrede** met eigen ogen zien. Ga je mee daar kijken? Misschien zien we er dan ook mijn vriend, de tuinman- de hovenier. Eerlijk gezegd, ik had nooit gedacht dat zijn vriendschap zoveel voor mij zou betekenen..... Nooit zal ik de dag vergeten dat ik voor het eerst zijn tuin betrad. Nooit zal ik vergeten hoe hij mij rondleidde en mij de kleinste hoekjes en de meest verborgen plekjes van de tuin liet zien.

(Het is wel jammer dat mijn vriend zich juist vandaag heeft voorgenomen

iemand anders in zijn tuin rond te leiden. Maar wees gerust: wat hij mij zei, zal ik aan jou vertellen).

Heb je zin? Ja? Dan: laten we gaan.

Kijk, door deze smalle toegang betreden wij de tuin. Mag ik je voorgaan? Je kunt hier niet naast elkaar blijven lopen; zoals je ziet:- daar is de ingang veel te nauw voor. Je moet weten: .de vader van mijn vriend, hij die oorspronkelijk de tuin aanlegde, heeft ooit besloten die toegang zo smal te maken, omdat hij niet wilde dat zij die zich breed en dik maken, in zijn tuin zouden binnenkomen. Het moest een hof zijn van de minsten onder de mensen, als je begrijpt wat ik bedoel. Een tuin voor de gewone man of vrouw. Eigenlijk was het de bedoeling de tuin uitsluitend voor kinderen open te stellen en aanvankelijk had hij dan ook de ingang zo klein gemaakt dat alleen een kind er naar binnen kon. Maar omdat hij wel inzag dat er ook volwassenen zijn die graag als de kinderen willen zijn, besloot hij de tuin ook voor hen toegankelijk te maken Kom maar mee!.... Wanneer je je buigt en niet al te veel armsglagen maakt, kun je gemakkelijk door de toegang de tuin betreden! Laat in elk geval hier liggen wat voor deze poort te breed is en te hoog. Mijn vriend, de hovenier, heeft wat dat betreft precies dezelfde mening als zijn vader. Hij houdt evenmin van mensen die zich als ballonnen opblazen en zich groter voordoen dan ze in werkelijkheid zijn. Kom maar gewoon zoals je bent....!

Kom laten we de wandeling beginnen.

Wel, wat zeg je hiervan? Is dit geen prachtig gezicht? Is het geen plaatje? Zie dat stille meertje, die schitterende bloemen aan deze kant van het water en die hoog oprijzende bomen aan de overkant.... Kun je je voorstellen, dat ik hier graag heen ga om tot rust te komen? En weet je wat ik vooral zo fascinerend vind? Het water! Het spiegelgladde water.

Je mag het best weten: soms is mijn ziel zo onrustig als een wilde zee. Soms bruist het in mij. Soms slaat de ene golf over de andere. Soms heb ik geen vrede in mijn hart en kookt mijn binnenste. Van woede. Van haat. Van drift. Maar als ik dan hier weer ben, bij dit stille water, dan is het net alsof alles weer in mij tot rust komt. Dan ervaar ik een wonderlijke, innerlijke stilte. Dan is het alsof de hemel mij geschenken zendt. Diepe vreugde en vrede in mijzelf.

Zoals je ziet, waar je ook kijkt, overal om je heen een zee van bloemen! Is het geen lust voor het oog? Als ik hier loop en die weelde van bloemen om me heen zie, moet ik altijd denken aan wat mijn vriend, de hovenier, mij zei, die eerste keer, toen hij mij deze tuin liet zien. Je moet weten dat ik op die dag hier in wanhoop gekomen was. Ik maakte me oh zo druk en was bezorgd over duizend-en-één dingen. Maar terwijl we hier wandelden en hij wel aan mij merkte dat ik aan het tobben was, sprak hij:

“Denk je nu echt, dat je door zo bezorgd te zijn de zaak ook maar één

centimeter vooruit helpt? Kijk toch eens naar deze bloemen, hoe ze groeien en bloeien! Maken zij zich soms druk? Tobben zij over al die dingen waar jij je zo druk over maakt? En als God zorgt voor deze bloemen, die vandaag bloeien en misschien morgen alweer verdwenen zijn, hoeveel te meer zal Hij dan niet zorgen voor j ou?"

Vanaf die dag heb ik geprobeerd wat meer ontspannen te leven. En werkelijk, het lukt! De ene dag beter dan de andere, dat geef ik toe- maar het gaat!

Hierop vertrouw ik: God houdt mijn leven in zijn hand.

Nu moet je hier eens kijken.

Zie je die prachtige waterlelies? Kijk, die hier dichtbij staan zijn al helemaal open gekomen. Wat een schitterende kleuren, vind je niet? Heb je je wel eens afgevraagd hoe die lelies zo wonderlijk mooi openbloeien? **Daar komt geen mens aan te pas.** Niemand gaat hier voor dag en dauw naar het water om met veel pijn en moeite de bloembladen om te buigen. En ook de lelie zelf duwt niet met veel geweld van binnenuit zelf haar bloembladen open.

Het geheim schuilt in een kracht die van buiten komt. **Het is de zon!** Die doet met **haar warmte** de bloem ontluiken. In die gloed **van boven** opent zich de lelie vanzelf.

Dat is ook een les die ik heb moeten leren. Als ik met alle geweld iets goeds wil betekenen voor wie of wat dan ook, dan blijft mijn inspanning meestal vruchteloos. Maar wanneer ik mij openstel voor Gods warmte, dan opeens is het alsof iets in mij zich ontsluit. Om te bloeien hoef ik niets anders te doen dan mij te laten strelen door de liefde van God, niets anders te doen dan Gods liefde binnen te laten.

Waarom dit symposium?

Ingezonden door Willem Furné

Op 14 juni 2019 organiseert het Haags Vredes Initiatief in de Paleiskerk in Den Haag een Symposium over: De strijd tegen een verborgen misdrijf met vele gezichten. Programma/Sprekers

Conny Rijken, Hoogleraar Mensenhandel en Globalisering, Universiteit Tilburg

Het slachtoffer Centraal. Wat doet Nederland?

Warner ten Kate, Landelijk Officier Mensenhandel en -smokkel

De aanpak van mensenhandel in Nederland

Richard Sondejker, Expert Mensenhandel en Onderzoeker Mensenhandel: 'Hidden in Plain Sight'

Sabine Leermakers, Onderzoeker, Centrum tegen Kinder- en Mensenhandel, 'Aangifte doe je niet'. Minderjarige slachtoffers en het strafproces.

Anne Kuik, Lid Tweede Kamer, Opening Symposium

Duncan Wielzen, United Religions Initiative, Dagvoorzitter

Moderne Slavernij is een groot onrecht en een bedreiging van het milieu en de wereldeconomie. Het is een schending van de mensenrechten die zeer moeilijk opgespoord kan worden. En als dit al lukt is de berechting van de daders moeilijk omdat getuigen zich niet durven melden.

In het symposium treden sprekers op uit diverse disciplines om de problemen met betrekking tot Moderne Slavernij en Mensenhandel vanuit verschillende standpunten te belichten en hun ervaring te delen.

Het symposium is tevens een 'wake up call' aan samenleving en overheden om deze vorm van criminaliteit voortvarend aan te pakken.

In verscheidene landen, waaronder Nederland begint gelukkig de ernst door te dringen van de gevolgen

van moderne slavernij en de omvang waarop dit voorkomt. Ook in Nederland!

Opmerking: Voor 13 juni 2019 is in de Tweede Kamer de behandeling

geagendeerd van een brief van Staatssecretaris Harbers, met als onderwerp

Samen tegen Slavenhandel.

HAAGS VREDES

INITIATIEF

Internationale dag voor de afschaffing van de (moderne) slavernij

Dat van God in de ander

*Uitspraken van Quakers in een bijeenkomst op zondag 19 Mei in Den Haag,
opgeschreven door Sytse Tjallingii*

Ik ervaar dat van God in de ander als ik.....

- in staat ben de ander te vergeven (iets waar ik boos over was.*
- oog heb voor de liefde, respect van de ander.*
- liefde en warmte voel.*
- me echt open stel door wat binnekomt.*
- de mogelijkheid ervaar tot verbinding, samen zijn.*
- lichtpuntjes zie in de ander.*
- redenen voor het handelen van de ander kan begrijpen*
- ruimte voel, juist als ik het niet kan begrijpen*

Witte Magie

Tekst: Hein Stufkens, Muziek: Fokke de Vries

Het Lied dat wij op de Algemene Vergadering zongen

1. Jij geeft mij vleu-gels en han - den vol licht

2. Jij leert mij le - ven zon - der ge wicht,

3. lo - pen op wa - ter en spe - len met vuur,

4. jij - maakt mij op - en ik weet - dag noch uur.

Handen en Voeten: Calais

Door Wils 't Hart

De verkooftafel op onze Algemene Vergadering is dit jaar bestemd voor de vluchtelingen in Calais en Duinkerken waar we een keukenproject steunen. Deze Community Kitchen zorgt voor eten voor de vele vluchtelingen die daar nog steeds rondzwerven. Er worden per dag (!!) 1000 maaltijden uitgegeven. Reken maar uit hoeveel dat per maand en per jaar is. Er is net bericht gekomen dat ze deze hele winter 2019-2020 zeker doorgaan met de voedsel verstrekking.

De vluchtelingen die zo vol hoop richting Calais gekomen zijn, zijn zo langzamerhand in een hopeloze situatie terecht gekomen, terwijl ze nog steeds dromen om naar Engeland te kunnen gaan, waar ze denken werk te vinden en/of hun familie. Het zijn vooral jonge mannen en veel zijn minderjarig, het is moeilijk in te schatten hoe het verder gaat met hun leven.

Op facebook kan je meer lezen over het keuken project, zoek op Refugees Community Kitchen. Er staan zelfs recepten op van hun gezonde en voedzame maaltijden.

De verkooftafel bracht 200 euro op, als je extra wilt steunen kan dat via het Quakerhulpfonds:
NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag

Vrienden in het hele land

Maandvergaderingen, bijeenkomsten:

Noord en Oost Nederlandse
A'dam
Deventer
Driebergen
MiZuNed
Haagse
Breda/Helmond

Quaker Secretariaat:

Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers).
tel.: 06 13700682, e-mail: secretariaat@deQuakers.nl.

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering:

Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Rel. Genootschap der Vrienden - Quakers- te Amsterdam.

Quaker Bibliotheek:

Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, open op afspraak 'Bibliothecaris: Marianne IJspeert, tel. 020-6125703 (06-12730475).

Quaker Literatuur:

Willem Furnée ; Badhuisweg 149, 2597 JN 's-Gravenhage tel.: 070-3220544, e-mail: literatuur@Quakers.nu. Bankrek.: NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Rel. Genootschap der Vrienden -Quakers-te Amsterdam..m.v.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering:

Schrijver: Marianne IJspeert, W. de Zwijgerlaan 21-III, 1056JD Amsterdam tel. . 020-6125703 e-mail: mijquak.1@online.nl Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 t.n.v. A'damse MV Quakers te Anna Paulowna.

Haagse Maandvergadering:

Schrijver: Anneke Spreij, e-mail: haagsevrienden@Quakers.nu.
Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. tel. 070-3600621, Bankrek.: NL48 INGB 0001 8562 21 t.n.v. Haagse Vrienden, Quakers Den Haag.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering:

Schrijver: Els Ramaker, Prinses Marijkelaan 31, 4002AT Tiel, tel. 0344 606818/0636361350. email: els@ramaker.me. Bankrek.: NL67 TRIO 0197 6518 52 t.n.v. MZNMV Quakers.

Deventergroep:

Inlichtingen: Frieda Oudakker 0644794366, email: friedaoudakker@gmail.com.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering:

Schrijver: Kees Nieuwerth; Hoofdstraat 26; 9514 BE Gasselternijveen; k.nieuwerth@wxs.nl Bankrek.: NL12 INGB 0001 5908 95 t.n.v. N.O.N. MV Rel. Gen. der Vr. te Groningen.

Quaker Hulpfonds:

Schrijver vacature. Penningm: Johannes Borger, e-mail: johannes.borger@hotmail.com. Bankrek. is NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds Religieus Genootschap der Vrienden, Quakers, te den Haag.

Vrienden voor Brussel (VVQREA):

Schrijver: Corien van Dorp, tel: 070-3867309. e-mail: vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL93 TRIO 0391 2219 65 - t.n.v.: Vrienden van de Quakerraad te Helmond.

Vriendenkring:

Helaas moeten we per 1 jan. 2019 de abonnementsprijs van de Vriendenkring verhogen tot: €30,- voor Nederland en €45,- voor Buitenland (ook Europa). NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Religieus Genootschap der Vrienden Quakers te Amsterdam met vermelding van 'Abonnement Vriendenkring'. e-mail: vriendenkring-redactie@gmail.com

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingsamenkomsten in Nederland en België

Amsterdam	Iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam, info: 020-6125703 e-mail: mijquak.1@online.nl
Antwerpen	Geen vaste tijdstippen	Info Jan Peeters tel.: 0032.15.24 75 10 e-mail : boekrijk@hotmail.com
Bennekom	Iedere zondag: 10.30-11.30 in de Commandeerij, Commandeursweg 44, 6721 ZM Bennekom	e-mail: els@ramaker.me Op de 2e zondag van de maand is er eerst een gesprek vanuit de stilte en daarna wijdingsssamenkomst tot 11.30.
Brussel	Iedere zondag 11.00	Quaker House, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Den Haag	Iedere zondag 10.30 HapStilSnap 14 febr.	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Bij kennisgeving vooraf is er voor hen een aangepast programma. Info: tel. 070-3600621
Driebergen	Normaal iedere 3 ^e zondag, 10.30 in 't Haagje 1, Driebergen -Rijsenburg.	Onze kinderen verheugen zich op gezelschap! Voor informatie: 0648255846 of per mail: Quakers@marielke.nl
Deventer	3 ^e zondag 10.30 Gespreksavond: dinsdag 12 febr. 18.30.	In het Meester Geertshuis, Assenstraat 20, 7411JT Deventer. Inlichtingen bij Frieda Oudakker tel. 0644794366, e-mail: friedaoudakker@gmail.com
Gent	2e woensdag 20.00-22.00. 4e zondag 11.00-13.00.	In het zaaltje boven vzw Trafiek, aan Pierkespark in de Brugse Poort. (vooraf graag contact opnemen, Quakercirkels@gmail.com)
Groningen	2e en 4e zondag 10.30 In De Poort, Moesstraat 20, 9717JW Groningen, tel. 050-5712624	Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan de schrijver: Kees Nieuwerth e-mail: k.nieuwerth@wxs.nl
Wijhe, bij Zwolle	Eerste zondag 10.30	Wim Balijon, tel.: 0570-597170 Slotpark 77, 8131 DW Wijhe. Graag aanmelden.
Zwolle	Wo 10 april, 8 mei, 19 juni 18.00-20.30	Bij Marlies en Sytse Tjallingii, 06-23869715

Wijdingsamenkomsten op Afstand

Online meeting for worship: op tijdstippen rekening houdend met verschillende tijdzones, bekendmaking op: Quakerworship.org

Impressies van de Algemene Vergadering

Aquarel van Irene Peters

